

WIJZIGINGENOVERZICHT BEHORENDE BIJ DE WET INVESTEREN IN JONGEREN EN DE DAARUIT VOORTVLOEIENDE VERORDENING WERKLEERAANBOD, TOESLAGENVERORDENING EN MAATREGELENVERORDENING.

De bedoeling van de regering is geweest de WIJ zoveel mogelijk WWB-conform te regelen. Toch zijn er een aantal opmerkelijke verschillen. De verschillen zijn hieronder op hoofdlijnen aangegeven.

1. Premies voor werkaanvaarding en onkostenvergoeding voor vrijwilligerswerk worden niet vrijgelaten. Dat betekent dat premies op de inkomensvoorziening in mindering gebracht.
2. Het is niet mogelijk de inkomensvoorziening te verlagen of te weigeren op grond van verwijtbare werkloosheid en het onverantwoord interen van vermogen;
3. De inkomensvoorziening kan niet als lening of in de vorm van borgtocht worden verstrekt;
4. Jongeren, die zelfstandige zijn, vallen buiten de WIJ. Voor hen geldt het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz);

Paradigmawisseling		
WWB (Uitkering, mits)	WIJ (geen uitkering, tenzij)	Verschillen WIJ –WWB
Recht op een bijstandsuitkering	Recht op een werkleeraanbod gericht op duurzame arbeidsinschakeling	Geïndividualiseerd recht van een werkleeraanbod
Verplichting gericht op arbeidsinschakeling	Inkomensvoorziening bij acceptatie werkleeraanbod en naar behoren uitvoeren	<p>Werkleeraanbod staat voorop, inkomensvoorziening is een afgeleide</p> <p>Geen inkomensvrijlating mogelijk, onkosten vrijwilligerswerk behoren tot de middelen</p> <p>Vermogen jongeren speelt geen rol bij recht op een werkleeraanbod</p> <p>Inkomensvoorziening niet verlagen wegens verwijtbare werkloosheid of interen vermogen, als deze gedragingen leiden tot het indienen van een aanvraag voor een werkleeraanbod. Het belang van duurzame arbeidsparticipatie van de jongere heeft in de wet geprevaleerd boven het als maatregelwaardig aanmerken van de genoemde gedragingen.</p>
Bij niet nakomen verplichtingen, tijdelijke verlaging van de bijstand	Bij niet accepteren werkleeraanbod en niet naar behoren uitvoeren geen inkomensvoorziening	Afstemming (maar geen bepaling conform artikel 18, eerste lid WWB). Hierin wordt bepaald dat het College de <u>bijstand</u> (uitkering) afstemt op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van belanghebbende.

		Bij de WIJ wordt bepaald dat het Werkleeraanbod wordt afgestemd op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van belanghebbende.
Inkomensvoorziening wordt verstrekt volgens algemeen landelijke normen aan personen van >27 <65	<p>Inkomensvoorziening wordt verstrekt volgens algemeen landelijke normen aan personen >18 <27</p> <p>Mits, inkomen uit werkleeraanbod lager dan de norm, en er geen sprake is van in aanmerking te nemen vermogen</p> <p>Het inkomen en vermogen van partner wordt bij de vaststelling van de inkomensvoorziening ook meegenomen</p>	<p>Uitsluitinggronden Inkomensvoorziening WIJ</p> <p>Wanneer het werkleeraanbod wordt geweigerd geen inkomensvoorziening</p> <p>Als er geen andere voorziening aan ten grondslag ligt (bijvoorbeeld BBZ / WWIK)</p> <p>Overeenkomstig aan de WWB: Niet nakomen inlichtingen,- medewerking,- en identificatieplicht.</p>
In de WWB is het mogelijk om vooruitlopend op de ontvangst van inkomsten (bv door verkoop eigen woning) of vanwege tekortschietend besef van verantwoordelijkheid de inkomensvoorziening als lening te verstrekken.	Inkomensvoorziening wordt 'om niet' verstrekt.	De optie om de inkomensvoorziening als lening te verstrekken wordt niet geboden in de WIJ. Deze kan dus ook niet worden verstrekt onder verband van krediethypotheek (zoals in de WWB bij eigenwoningbezitters in de bijstand wel mogelijk is).

TOELICHTING OP WIJZIGINGSOVERZICHT

Recht op een werkleeraanbod

- De WIJ geeft jongeren recht op een werkleeraanbod in plaats van bijstand. Genereert het werkleeraanbod te weinig inkomsten, dan ontstaat recht op een inkomensvoorziening ter hoogte van de bijstand.
- Zowel het recht op een werkleeraanbod als de daaraan verbonden verplichtingen zijn geïndividualiseerd. Er bestaat een individueel recht op een werkleeraanbod als de jongere een inkomen heeft dat lager is dan de voor hem toepasselijke inkomensnorm, ongeacht het inkomen of vermogen van de evt. partner. Wensen beide partners een werkleeraanbod, dan moeten beiden *afzonderlijk* een aanvraag daarvoor indienen. Als één van de partners geen werkleeraanbod aanvraagt, kan deze dus ook niet in aanmerking komen voor een inkomensvoorziening. Het werkleeraanbod moet immer afgestemd worden op de omstandigheden, krachten en bekwaamheden van de jongere.
- Ook voor partners die geen recht hebben op een werkleeraanbod, omdat ze bijvoorbeeld te oud zijn, studeren of voldoende inkomsten ontvangen geldt dat de inkomensvoorziening uitsluitend wordt verstrekt aan de andere partner die wel aan de voorwaarden voldoet. De inkomensvoorziening wordt in dat geval berekend naar de norm voor gehuwden. Daarbij is expliciet geregeld dat inkomsten die beide partners afzonderlijk ontvangen, op de norm in mindering moeten worden gebracht.
- Is de jongere wel gehuwd maar heeft diens partner geen recht op een inkomensvoorziening, dan hebben inkomsten van de niet-rechthebbende partner pas invloed op de voorziening als het gezamenlijk inkomen de toepasselijke norm voor gehuwden te boven gaat. Dat is identiek aan de WWB.

Recht op een inkomensvoorziening

- De jongere heeft recht op een inkomensvoorziening als hij geen in aanmerking te nemen vermogen heeft en zijn inkomen lager is dan de toepasselijke inkomensnorm. De **Inkomensnormen** zijn **wettelijk bepaald** en daar kan niet van worden afgeweken (artikel 24 WIJ)
- De regels over de vaststelling van het vermogen in de WWB zijn niet alle toepasselijk verklaard. Zo ontbreekt er in de WIJ een verwijzing naar de bepaling in de WWB die regelt op welke wijze met de ontvangst van bezittingen tijdens de uitkeringsperiode moet worden omgegaan (de zgn. staffeling). Het hebben van vermogen in de WIJ niet kan leiden tot beëindiging van deze voorziening (dus het werkleeraanbod), zolang het feitelijke vermogen maar onder de toepasselijke vermogensgrenzen blijft. De toepasselijke **vermogensgrenzen** zijn **wettelijk bepaald** (artikel 34 WWB)
- Middelen die in de WWB zijn vrijgelaten zijn dat ook in de WIJ, met uitzondering van de aan arbeid en zorg gerelateerde heffingskortingen, een premie voor werkaanvaarding en een onkostenvergoeding voor vrijwilligerswerk. Evenmin wordt inkomen uit arbeid vrijgelaten, anders dan in de WWB. Dat past volgens de regering bij het uitgangspunt dat jongeren die kunnen werken dat ook zeker moeten doen. Er is dus geen aanleiding om werken en/of leren extra te belonen.

Hoogt en vorm van inkomensvoorziening

- De huidige bijstandsnormen voor 18 tot 21-jarigen c.q. 21 tot 65-jarigen zijn overgenomen in de WIJ voor resp. de groepen 18 tot 21-jarigen en 21 tot 27-jarigen. **Middels een verordening kan onder dezelfde voorwaarden als in de WWB een toeslag worden toegekend of een verlaging worden toegepast op de toepasselijke inkomensnorm.** De in de toeslagverordening opgenomen percentages zijn *regionaal afgestemd* komen overeen met *landelijke normen* voor *middelgrote gemeenten*.
 - ✚ In artikel 3 van de toeslagverordening zijn regels opgesteld voorzover jongere hogere algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan heeft dan waarin de toepasselijke inkomensnorm voorziet, als gevolg van het niet kunnen delen van deze kosten met een ander. De toeslag bedraagt ten hoogste 20%.
 - ✚ **De raad kan, mits niet voorbij wordt gegaan aan de maximale 20%- norm, de hoogte van het percentage van de toeslag zelf bepalen. Dit kan dus in de scope van 1 – 20% liggen afhankelijk van de situatie of een persoon de kosten van levensonderhoud met anderen kunnen delen (artikel 31 - WIJ).** Voorgesteld wordt om de percentages zoveel mogelijk regionaal af te stemmen om een wij-zij cultuur binnen de regio Noord Kennemerland te voorkomen.
 - ✚ In artikel 4 en 5 van de toeslagverordening zijn regels opgesteld voor het verlagen van de norm of de toeslag indien jongeren de kosten van levensonderhoud kunnen delen met anderen. De in de toeslagverordening opgenomen percentages zijn *regionaal afgestemd* komen overeen met *landelijke normen* voor *middelgrote gemeenten*.
- **Voorts heeft de raad** de mogelijkheid om het *absoluut minimumbedrag dat jongeren aan inkomensvoorziening moeten ontvangen dat is bepaald in artikel 8* van de toeslagverordening **te verhogen**. De percentages die genoemd worden in de toeslagverordening zijn op dit moment vastgesteld conform **de landelijke minimumeis** op de te ontvangen inkomensvoorziening. De percentages zijn in beginsel regionaal afgestemd. Ook hier geldt het argument voor regionale samenwerking¹.

¹ Opgemerkt wordt dat op dit moment alleen de gemeente Heiloo afwijkt van het gestelde in artikel 8 van de toeslagverordening. Zij hebben het te ontvangen minimumbedrag voor alleenstaande naar 40% opgehoogd.



Artikel 8 van de toeslagverordening geeft dat het College op grond van artikel 35, vierde lid WIJ de inkomensvoorziening hoger moet vaststellen indien er geen sprake meer is van een toereikende uitkering voor jongeren om te kunnen voorzien in het levensonderhoud door het toepassen van verschillende verlagingen en/ of maatregelen in de toeslag.- en maatregelenverordening.

- Over de vorm waarin de inkomensvoorziening moet worden verstrekt bepaalt de WIJ niets. Tussen de regels door kan worden gelezen dat dit 'om niet' is. De optie om de inkomensvoorziening als lening te verstrekken wordt niet geboden. Deze kan dus ook niet worden verstrekt onder verband van krediethypotheek, wat voor eigenwoningbezitters in de bijstand wel mogelijk is. Anders dan in de WWB is het niet mogelijk om vooruitlopend op de ontvangst van inkomsten of vanwege tekortschietend besef van verantwoordelijkheid de inkomensvoorziening als lening te verstrekken.

Verlaging inkomensvoorziening

- Als de jongere de aan het werkleeraanbod of aan de inkomensvoorziening verbonden verplichtingen niet nakomt, moet de inkomensvoorziening in beginsel verlaagd worden. De gemeenteraad heeft als opdracht gekregen om daartoe in een verordening regels stellen. De mogelijkheid om de inkomensvoorziening te verlagen vanwege 'tekortschietend besef van verantwoordelijkheid in de voorziening in het bestaan' kent de WIJ, anders dan de WWB, echter niet. Concreet betekent dit dat het niet mogelijk is om de inkomensvoorziening geheel of gedeeltelijk te weigeren als de jongere zijn vermogen in korte tijd erdoorheen gejaagd heeft, voorzieningen heeft verspeeld of verwijtbaar werkloos is geworden². Het college heeft wel de mogelijkheid om de aangeboden voorziening (dus het werkleeraanbod) in te trekken waardoor het recht op een inkomensvoorziening vervalt.



In artikel 9 van de maatregelenverordening worden de gedragingen bij het niet nakomen inlichtingen,- medewerking,- en identificatieplicht omschreven.



In artikel 10 van de maatregelenverordening wordt het percentage aangegeven waarmee de inkomensvoorziening voor jongeren worden gekort en wordt de duur van de maatregel omschreven. De percentages die in de maatregelenverordening worden vermeld komen overeen met de afstemmingsverordening WWB, IOAW, IOAZ en zijn eveneens regionaal afgestemd.. **De raad is vrij om de percentages voor het opleggen van een maatregel naar beneden of naar boven bij te stellen.** Echter de percentages zijn met opzet gelijk gesteld aan de hoogte van de afstemmingsverordening WWB, IOAW, IOAZ omdat er dan geen verschillen ontstaan in bejegening van personen < 27 jaar en > 27 jaar bij de voorwaarden voor het opleggen van een maatregel.

Geen recht op inkomensvoorziening

- De WIJ bevat dezelfde uitsluitingsgronden als de WWB maar voegt er nog enkele aan toe. Dat hangt samen met het feit dat volgens de regering negatieve gedragingen m.b.t. het werkleeraanbod onder omstandigheden tot verlies van de inkomensvoorziening moet kunnen leiden.

² Voor zover sprake is van verwijtbaar ontslag bij werk dat onder een werkleeraanbod valt kan de inkomensvoorziening wel worden verlaagd (art. 44 onderdeel e WIJ).

Opschorting, herziening en terugvordering

- De regeling m.b.t. opschorting en herziening/intrekking van de inkomensvoorziening is anders geredigeerd dan die in de WWB, niettemin zijn de inhoudelijke verschillen gering. Meest in het oog springend is dat er geen maximale termijn aan de opschorting is verbonden en dat de inkomensvoorziening wordt ingetrokken als de opschorting na drie maanden nog niet is beëindigd.
- Het aantal terugvorderingsgronden in de WIJ is beperkter dan in de WWB. Dat komt doordat de inkomensvoorziening niet als geldlening of in de vorm van borgtocht kan worden verstrekt. Vooruitlopend op de invoering van de vierde tranche Awb is artikel 55 WIJ al aangepast aan het equivalent in de WWB, artikel 60, zoals dat gaat luiden na invoering van de vierde tranche. In dat artikel is geregeld op welke wijze teruggevorderd wordt. Vastgelegd is ondermeer dat een vordering verrekend kan worden met de bijstand.

Verplichtingen

- Aan de inkomensvoorziening zijn allerlei verplichtingen verbonden. Dit zijn allereerst verplichtingen die ook aan bijstand zijn verbonden, zoals de inlichtingen- identificatie- en medewerkingsverplichting. Daarnaast bevat de WIJ nog aanvullende verplichtingen die niet zo concreet in de WWB zijn genoemd. Gedacht moet bijvoorbeeld worden aan de verplichting om mee te werken aan het behoud of bevorderen van de arbeidsbekwaamheid en de plicht om mee te werken aan activiteiten die zijn gericht op arbeidsinschakeling. Dit komt overeen met het gestelde in artikel 9, lid 1 WWB waarin wordt gesteld dat personen 'naar vermogen algemeen geaccepteerde arbeid verkrijgen en aanvaarden' dan wel 'gebruik maken van aangeboden voorzieningen'.
- Andersom bevat de WWB enkele verplichtingen die niet in de WIJ terugkomen. Denk aan de verplichting tot het stellen van zekerheid voor aan de bijstand verbonden rente- en aflossingsverplichtingen. Dat hangt uiteraard samen met het feit dat de inkomensvoorziening niet als lening kan worden verstrekt. Daarnaast kunnen aan de bijstand verplichtingen worden verbonden die strekken tot zijn vermindering of beëindiging, bijvoorbeeld de verplichting om een voorliggende voorziening aan te vragen. Weliswaar is in de WIJ geregeld dat er geen recht op de inkomensvoorziening bestaat voor zover er een beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening (Wet Studifinanciering, Wet Werk en Inkomen Kunstenaars), dit neemt niet weg dat er toch behoefte kan bestaan aan het opleggen van een dergelijke verplichting in situaties dat een voorliggende voorziening niet direct beschikbaar is, bijvoorbeeld omdat de aanspraak bestreden wordt of gewoonweg meer tijd vergt.